



MALTA

**QORTI CIVILI  
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF  
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tat-8 ta' Frar, 2005

Citazzjoni Numru. 166/1999/1

**Alfred Sultana**

***Versus***

***Maltacom p.l.c.***

F'din il-kawża l-attur qiegħed iffittex li jwaqqa' kuntratt għas-servizz tat-*telephone* għax qiegħed iġħid illi ma kellux kapaċità mentali biex jagħmel kuntratt meta iffirma u wkoll għax iġħid illi kien ingannat minn terzi..

Fiċ-ċitazzjoni l-attur iġħid illi kien iffirma ftehim mas-soċjetà konvenuta biex tingħatalu linja tat-*telephone* bin-numru 374394. Iġħid ukoll illi l-ftehim ma jiswiex għax il-kunsens tiegħu kien vizjat billi għandu problemi mentali serji li ma jhalluhx jifhem xi jfisser il-ftehim li għamel u wkoll għax kien ingannat biex jiffirma minn ċerta Carmen Grima, li kienet toqgħod fl-indirizz fejn tqiegħdet il-linja tat-*telephone*. Għalhekk qiegħed jitlob illi l-qorti tħassar il-ftehim wara li tgħid illi l-kunsens tiegħu kien vizzjat. Qiegħed jitlob ukoll l-ispejjeż.

Is-soċjetà konvenuta ressqet dawn l-eċċezzjonijiet:

1. iċ-ċitazzjoni ma tiswiex għax, ladarba l-attur għandu l-problemi mentali li jgħid illi għandu, ma setax jiftaħ kawżi f'ismu iżda kellu jitlob il-ħatra ta' kuraturi biex jidhru għalih; u

2. hi ma għamlet xejn kontra l-liġi sabiex sar il-kuntratt. L-attur qiegħed ifittex li jwaqqa' ftehim li għamel mas-soċjetà konvenuta minħabba nuqqas ta' kapaċità mentali min-naħa tiegħu u għax qarrqu bih terzi.

Dwar il-qerq, il-liġi, fl-art. 981 tal-Kodiċi Ċivili, tgħid illi l-ingann iwassal għan-nullità tal-ftehim "meta l-inganni magħmulin minn waħda mill-partijiet ikunu tali illi mingħajrhom il-parti l-oħra ma kenitx tikkuntratta". L-attur ma huwiex qiegħed igħid illi kienet is-soċjetà konvenuta illi ingannatu, u għalhekk dan il-motiv ta' nullità ma jgħoddx għall-każ tallum.

Dwar in-nuqqas ta' kapaċità mentali, il-liġi tgħid hekk fl-artt. 961 *et seq.* tal-Kodiċi Ċivili:

**967.** (1) Kull persuna tista' tikkuntratta, jekk mil-liġi mhix iddikjarata inkapaċi.

(2) ... ..

(3) Huma inkapaċi li jikkuntrattaw fil-każijiet imsemmijin mil-liġi -

(a) il-minuri;

(b) l-interdetti jew inabilitati; u

(ċ) ġeneralment, dawk kollha illi l-liġi timpedihom minn xi kuntratti.

**968.** Kull kuntratt magħmul minn persuna li m'għandhiex l-użu tar-raġuni ... .. huwa null.

Il-konvenut kien għamel xi żmien joqgħod ma' ċerta Carmen Grima fid-dar tagħha. Kien ingħata parir minn tabib taċ-Ċentru tas-Saħħa ta' Bormla<sup>1</sup> illi kien jehtieg *telephone* u għalhekk, għalkemm il-linja kellha titqiegħed fid-dar ta' Grima, it-talba lill-konvenuta saret f'isem l-attur, u kien l-attur li iffirma l-kuntratt.

Issa l-attur qiegħed igħid illi dak il-kuntratt ma jiswiex għax meta iffirma ma kienx jaf x'qiegħed jagħmel.

Sabiex ikollha opinjoni esperta dwar il-kondizzjoni mentali ta' l-attur, il-qorti ħatret psikjarta bħala perit u dan irrelata illi l-attur huwa x'aktarx fidil u "huwa bniedem b'nuqqas ta' intelligenza u dipressiv ... .. Minħabba din is-

---

<sup>1</sup> *Fol. 37.*

sitwazzjoni hu mhux kapaċi li jidhol f'xi forma ta' kuntratti jew ta' ħdim ta' flus jekk mhux assistit minn xi kuratur"<sup>2</sup>. Il-qorti tifhem illi l-kapaċità mentali biex tintrabat b'kuntratt hija relativa, fis-sens illi l-kapaċità biex tagħmel kuntratt kummerċjali komplikat trid tkun ogħla minn dik meħtieġa biex tagħmel kuntratt sempliċi b'hal ma hu dak biex tikseb linja tat-*telephone*. Għalkemm x'aktarx fidil, u jhalli lil min imexxih u lil min jinqeda bih, l-attur ma huwiex għal kollox nieqes mill-użu tar-raġuni tant illi kull negozju li jagħmel ma jiswiex; fil-fatt, il-perit mediku sab illi "kien orjentat f'kull sfera". Il-qorti għalhekk ma tarax illi l-attur ma fehemx x'kien qiegħed jagħmel meta għamel talba biex jingħata linja tat-*telephone*. Lanqas ma jistax jingħad illi għamel xi nefqa stravaganti u għal kollox bla proporzjon mal-ħtiġiet tiegħu. Anzi, it-*telephone* kien meħtieġ fuq parir mediku mogħti dak iż-żmien u l-attur ma jistax jippretendi illi l-istat tiegħu jagħtih jedd illi, wara li nqeda bis-servizz, issa jħassar il-kuntratt biex ma jħallasx għalih. Billi għalhekk hija tal-fehma illi l-attur kellu biżżejjed użu tar-raġuni biex jifhem xi jfisser il-kuntratt għas-servizz tat-*telephone*, il-qorti taqta' l-kawża billi tiċhad it-talba magħmula fiċ-ċitazzjoni, bl-ispejjeż kontra l-attur.

**< Sentenza Finali >**

-----TMIEM-----

<sup>2</sup>

*Fol. 58 tergo.*